

**Силабус освітнього компоненту
«Історична публіцистика»**

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка,
03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та
поведінкові науки

Спеціальності: 014 Середня освіта (Історія) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія та правознавство); 014 Середня освіта (Історія) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія); 032 Історія та археологія за освітньо-професійною програмою Історія; 052 Політологія за освітньо-професійною програмою Політологія.

Освітньо-професійні програми: Середня освіта (Історія та правознавство); Середня освіта (Історія); Історія та археологія, Політологія.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Мова викладання: українська

Рік навчання: 2025-2026

Семестр: 7-8

Структурний підрозділ	Кафедра історії України, історичний факультет
Викладач:	 <p>ПІБ: Газін Володимир Володимирович Посада: доцент кафедри історії України Науковий ступінь: доктор історичних наук Вчене звання: доцент hvv1969@ukr.net Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра історії України. Профайл викладача: http://histua.kpnu.edu.ua/volodymyr-volodymyrovych-hazin ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9456-623X</p>
Лінк на освітній контент дисципліни	
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна
Політика дисципліни	<u>Академічна доброчесність.</u> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій

	<p>роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/</p> <p><u>Відвідування занять.</u> Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>«Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view</p> <p><u>Неформальна освіта.</u> Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view</p>
<p>Що будемо вивчати?</p>	<p>Курс «Історична публіцистика» спрямований на ознайомлення студентів з жанром історичної публіцистики та підготовку їх до роботи в ньому (написання історико-публіцистичних творів, есе, статей). Зміст курсу передбачає розкриття публіцистики як літературного жанру, особливостей публіцистичних творів, їх специфіки та призначення; огляд становлення та розвитку української публіцистики в контексті історичних та політичних подій, аналіз найвідоміших публіцистичних текстів, що презентують професійний рівень українських публіцистів та коло актуальних історико-політичних проблем, звертається увага на вплив української історичної публіцистики на формування державницьких переконань багатьох поколінь українців. Важливим аспектом курсу є формування практичних навиків підготовки та написання публіцистичних творів на актуальні історико-політичні проблеми.</p>
<p>Чому це треба вивчати?</p>	<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Історична публіцистика» є формування системних уявлень про публіцистичну творчість з теоретичного та історичного аспектів, формування у студентів компетентностей, що дозволяють забезпечити виконання наступних завдань курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розглянути ключові публіцистичні твори українських інтелектуалів; • отримати ґрунтовні знання з історії розвитку та теорії публіцистичного жанру;

	<ul style="list-style-type: none"> • розуміти логіку побутування моделей публіцистики та написання публіцистичного тексту.
<p>Яких результатів можна досягнути?</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент отримує:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до розуміння концептуальних засад функціонування історичної публіцистики; • вміння застосовувати отримані знання на практиці публіцистичної діяльності; • здатність осмислювати, інтерпретувати сучасні актуальні проблеми чи тенденції з урахуванням національного історичного досвіду; • можливість орієнтуватися у сучасних українських та зарубіжних тенденціях функціонування історичної публіцистики. <p>Студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • види, ознаки та особливості публіцистики як підгалузі журналістики та особливості історичної публіцистики як напрямку діяльності сучасних українських істориків; • історію становлення та розвитку української історичної публіцистики; • особливості публіцистичного методу відтворення дійсності; • ознаки публіцистичності історичних творів; • спільне/відмінне у поняттях «публіцистика» і «публіцистичність»; • тенденції української публіцистики, твори фундаторів та сучасних авторів; • особливості газетної, журнальної, телевізійної, радіо- та інтернет публіцистики <p>Студент повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати ЗМІ різних типів та виявляти у них публіцистичні твори; • аналізувати публіцистичні твори за ознаками публіцистики та публіцистичності; за темою, жанром, особливостями авторського стилю, образним рядом, композиційними, художніми, мовно-стилістичними прийомами; • застосувати на практиці методи та прийоми написання публіцистичних творів різних жанрів, проблематики та складності для різних типів ЗМІ.

<p>Як можна використати набуті знання та уміння?</p>	<p>Набуті знання у результаті вивчення вибіркового освітнього компоненту «Історична публіцистика» здобувачі вищої освіти можуть використати в подальшій науковій та суспільно-політичній діяльності. Вони можуть успішно їх застосовувати в сфері журналістики, фокусуючись на суспільно-політичній та історичній тематиці, реалізуючи медійні проекти на історичну тематику, працюючи в державних органах, що здійснюють протистояння московській пропаганді.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>1. Історична публіцистика у контексті суспільного розвитку. Поняття. Функції. Публіцистика і публіцистичність. 2. Становлення та розвиток української історичної публіцистики. Основні етапи та визначні представники. 3. Публіцистичний метод відтворення дійсності. Специфіка публіцистичного тексту. Особа автора у публіцистиці. 4. Свобода слова і соціальна відповідальність. Громадянська позиція автора у період суспільних змін. 5. Факт, образ, символ у публіцистиці. Інтелект та ерудиція - зброя публіциста. Історичні фейки. 6. Майстерність історика-публіциста. 7. Тематично-жанрові особливості історичної публіцистики сучасних друкованих ЗМІ. Журнальна публіцистика. 8. Теле- і радіопубліцистика. Образне осмислення історичних подій. Специфіка виражальних засобів. 9. Історик в період війни. Українська історична публіцистика проти московської ідеологічно-пропагандистської машини.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Словесні, наочні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, створення й демонстрування презентацій; технології дистанційного навчання</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Список рекомендованої літератури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В'ятрович В. Відтворимо у слові історію, писану кров'ю героїв. <i>Універсум</i>. 2007. № 9–10. С. 4–5. 2. Василик Л.Є. Світоглядна публіцистика сучасних літературно-художніх видань: концептосфера національної ідентичності : монографія. Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. Чернівці, 2010. 415 с 3. Гриневич В. Війни пам'ятей як конфлікт постколоніального та імперського дискурсів. URL: https://uamoderna.com/blogy/vladislavgrinevich/memory-wars-imperial-discourses 4. Дашкевич Я. Волинський вузол. <i>Універсум</i>. 2003. № 5–6. С. 17–21.

5. Дашкевич Я. Довга тінь гетьмана: Про підсумки ще одного Мазепиного року. *Універсум*. 2010. № 1–2. С.6–10.
6. Дашкевич Я. Тавро Переяслава на історії України. *Універсум*. 2004. № 1–2. С. 4–9.
7. Дашкевич Я. Як Московія привласнила історію Київської Русі. *Універсум*. № 11–12, 2011. С. 4–6.
8. Желіховська Н.С., Різун В.В. Сучасна українська публіцистика: теорія і практика : навч. посіб. для студ. Галузі 0303 «журналістика та інформація» Н.С. Желіховська, В.В. Різун. Київ : РИДЖИ, 2015. 128 с.
9. Здоровега В. Мистецтво публіциста. Літературно-критичний нарис. Київ : Вид-во "Рад. письменник", 1966. 175 с.
10. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
11. Калантаєвська Г. П. Історія публіцистики : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2018. 238 с.
12. Лось Й. Публіцистика й тенденції розвитку світу : навч. посіб. у 2-х ч. Ч.1. Львів : Вид. центр Львівського нац. ун-ту ім. І. Франка, 2007. 376 с.
13. Луман Н. Реальність мас-медіа [за ред. Іванова В. та Мінакова М.]. Київ : ЦВП, 2010. 158 с.
14. Михайленко В.М. Проблеми композиції журналістського тексту // Проблеми семантики слова, речення та тексту. Вип. 29. 2012. С. 103-113.
15. Михайлин І. Л. Історія української журналістики. Період становлення: від журналістики в Україні до української журналістики. Харків : Прапор, 2004. 320 с.
16. Михайлин І. Л., Гетьманець М. Ф. Комунікація масова. Сучасний словник літератури і журналістики. Харків : Прапор, 2009. С. 240.
17. Почепцов Г. Теорія комунікації. Київ : Ваклер, 2001. С. 31–34.
18. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. Київ : Просвіта, 2008. 260 с.
19. Романчук В. О. Історична публіцистика як публічна історія на сторінках журналу «Універсум» (1993–2018). *Обрії друкарства*. 2021. № 1 (9). С. 143-160
20. Титаренко М. Світоглядна публіцистика: спроба полемічного дискурсу // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2006. Вип. 28. С.118-135.

	21. Титаренко М. Феномен публіцистики: проблема дефініцій // Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2007. Вип.30. С. 41-50.										
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (20 год.), семінарські заняття (20 год.), самостійна робота (80 год.).										
Система оцінювання результатів навчання	<p>Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання). Підсумковою оцінкою є екзамен. Розподіл балів, які отримують студенти</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Поточний і модульний контроль (100 балів)</th> <th>Сума</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2">Змістовий модуль 1 (100 балів)</td> <td rowspan="3">100 балів</td> </tr> <tr> <td>Поточний контроль</td> <td>мкр</td> </tr> <tr> <td>60 балів</td> <td>40 балів</td> </tr> </tbody> </table>	Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума	Змістовий модуль 1 (100 балів)		100 балів	Поточний контроль	мкр	60 балів	40 балів
Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума									
Змістовий модуль 1 (100 балів)		100 балів									
Поточний контроль	мкр										
60 балів	40 балів										
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	<p>Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». HYPERLINK "https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-j</p>										
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота										
Підсумковий контроль	Залік										
Локація											